

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1.1.2023 lukien. Lakiin esitetään lisättäväksi säännös valtion erityisavustuksesta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin.

Esityksen mukaan valtionavustusta maksettaisiin varhaiskasvatuspalvelun järjestäjälle. Maksamiseen ei esityksen mukaan sisältyisi kunnille veloitetta jyvittää tätä erityisrahoitusta yksityiselle varhaiskasvatukselle, vaikka lähes kaikissa kunnissa osa järjestämisvelvollisuuden alaisista palveluista järjestetään ostamalla palvelut yrityksiltä tai järjestöiltä. Tällä hetkellä luokkaa 20 % varhaiskasvatuspalveluista tuotetaan yksityisesti.

Ylipäättään esityksen mukaisiin valtion avustuksiin sisältyvät tiukat ja joustamattomat kriteerit voivat aiheuttaa kunnissa epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Huomioon tulee ottaa, että kunnat tuntevat omat olosuhteensa parhaiten.

Esityksen mukaan esi- ja perusopetuksen pysyvä avustustaso on noin 15 miljoona euroa ja muutoin rahoitus perustuu määräaikaisiin lisäyksiin. Kuluvalle vuodelle on esi- ja perusopetukseen varattu noin 60 miljoonaa euroa sekä varhaiskasvatukseen 28 miljoonaa euroa. Esitetty pysyvä avustustustaso on siis tätä merkittävästi alempi.

Yksityisen ja julkisen varhaiskasvatuksen tulee toimia kunnassa samojen reunaehtojen mukaisesti. Hyvinvointiala HALI ry pitää eriarvoisuuden vähentämistä tärkeänä ja korostaa siksi, että kuntiin suunnattu valtionavustusraha tulee jo lainsäätäjän toimesta ohjata tuotanto-osuuksien suhteessa sekä julkisille että yksityisille tuottajille. Esimerkiksi ryhmäkokojen pienentäminen tai lisähenkilöstön palkkaaminen ko. rahasta olisi kunnille mahdollista ja yksityisille se ei olisi mahdollista, jos kunta ei näin erikseen päättä. Siksi lakiin pitää lisätä jakamista koskeva velvoite. Yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä on lapsia kaikista sosioekonomisista luokista ja joissakin kunnissa paljon myös maahanmuuttajataustaisia lapsia. Siksi tukea tulee osoittaa tasavertaisesti kaikille

palveluntuottajille etenkin sijaintialueilla, joissa alueen koulutustaso on heikko ja työttömyysaste sekä vieraskielisen väestön osuus korkea.

Avustuksen tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja vähentää eriarvoisuutta sekä torjua segregaatiota. Kyse ei ole siis sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja tältä osin voisi käytettävää terminologiaa selkiyttää edelleen.

Lisätiedot johtava elinkeinoasiantuntija Aino Närkki, 0400 436438

Ulla-Maija Rajakangas
Toimitusjohtaja
Hyvinvointiala HALI ry